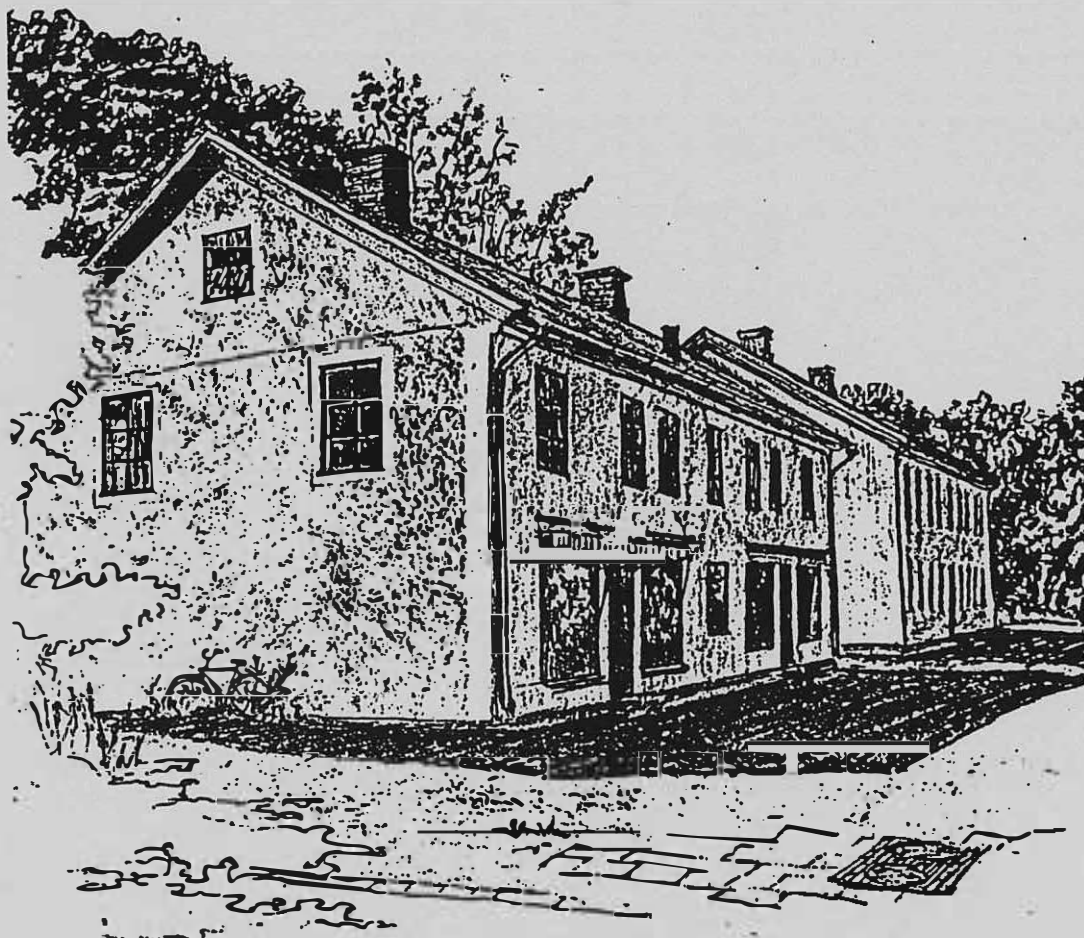

KAK 30/11

rättelser

071117

FÖRHANDSKOPIA
KULTURRESURSPROGRAMM del **2**

MEIZEL 75 4609

Bevare oss väl...

Kulturrekursanalys för Kristinehamns kommun

Förslag till kulturhistorisk värdering

Byggnader kategori I - byggnadsminnesvärda

De byggnader, som i inventeringen har bedömts som byggnadsminnesvärda, och som i kulturresursprogrammet hänförs till kategori I, bör efter ansökan av kommunen byggnadsminnesförklaras. Om man av någon orsak inte kan eller vill använda Lagen om byggnadsminnen, bör man ändå för sådana byggnader utarbeta rekommendationer som preciserar skyddsambitionerna lika tydligt som skydds-föreskrifter enligt lagen skulle ha gjort.

R>

I detaljplan bör reservatsbestämmelse (Q) användas. Rivningsförbud enl PBL §8:16 pkt 3.

"Tilläggs lån" och "förhöjt låneunderlag" enligt Förordningen om beräkning av låneunderlag och pantvärde (16§ BLP) bör kunna komma ifråga, liksom även direkt bidrag enligt bidragskungörelsen (se BILAGA).

Byggnader kategori II - värdefulla

Alla kategori II-hus skall vid byggnadslovsprövning anses vara sådana byggnader "av större värde", som avses i PBL §3:12.

Någon förvanskning får alltså inte ske genom arbeten på själva byggnaderna.

Omgivningens anpassning bör i sina huvuddrag bestämmas i detaljplan eller i områdesbestämmelser. Därutöver kan det naturligtvis också för omgivningen finnas generella riktlinjer för bevarande av områdets egenart, baserade på PBL §3:12. Om inte måste kraven formuleras i direkt samband med prövningen av byggnadslov.

R>

För II-kategorin kan karaktärsskyddande bestämmelse (q) inom M-område komma i fråga om detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas. Annars föreskrivs ökad byggnadslovsplikt enl PBL §8:6, 1-3.

"Förhöjt låneunderlag" kan sökas, men kategori I prioriteras.

(Rev)

Helhetsmiljö M

En ny och viktig skyddsmöjlighet för bebyggelseområden avser miljön som helhet och är oberoende av enskilda byggnaders värde. Den inbegriper hänsyn till både befintliga och tillkommande hus, men även till gator, broar, parker och naturlandskap. Lagen reglerar inte dessa sistnämnda företeelser i sig, men väl bebyggelsens anpassning till viktiga miljövärden hos dem.

Kommunen kan genom ett fullmäktigebeslut lägga fast gränserna för sådana miljö-hänsynsområden. En förutsättning är att medborgarna har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget.

Det föreligger naturligtvis heller inget hinder att fullmäktige, som en kommunal angelägenhet, ger riktlinjer för förvaltningarnas behandling av allmänplatsmarken. Enl PBL-förslaget skall sådana riktlinjer kunna tas in i detaljplan.

Genom denna utredning har sådana särskilt värdefulla områden (M - helhetsmiljön) avgränsats, varjämte det har klarlagts vari deras egenart består. Med egenart menas de egenskaper hos främst byggnaderna i området, som är mest betydelsefulla för deras verkan i miljön.

Även om man därmed åstadkommer en handling som i mycket liknar en detaljplan, har den inte detaljplanens stränga rättsverkan. Krav som ställts i detta program skall sålunda prövas mot andra intressen som kan finnas i varje särskilt ärende. Självfallet kan egenartsbeskrivningen (se rapport 3) tillmätas stor vikt vid denna prövning.

R } I detaljplan eller områdesbestämmelser hävdas antingen skyddsbestämmelser enl PBL §3:12 och q-märkning eller en ökad byggnadslovsplikt inom områden avgränsade som helhetsmiljöer (M-områden) enligt PBL §8:6 pkt 1-3) (se BILAGA sid II:8). Rivningsförbud enl PBL §8:16 pkt 3.

(För)

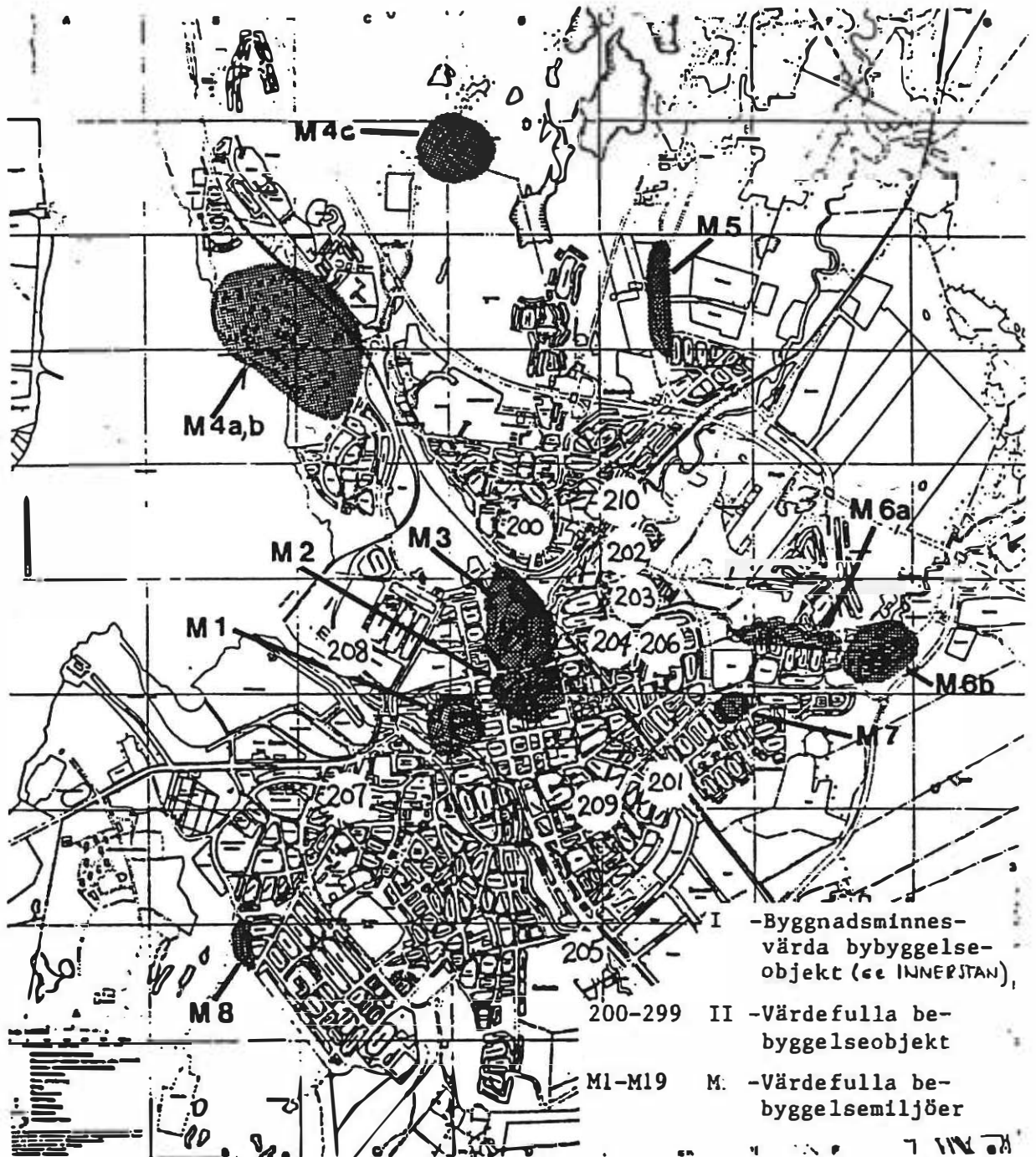
Klass I 300-326

300	Herkules	1786
301	Jupiter	1
302	Nebulosan	8
303	Nepunus	6
304		7
305		10
306		11
307		12
308	Plejaderna	7
309	Renen	1556
310	Rådhuset	
311	Saturnus	1
312	Sirius	1
313		2
314		5
315		13
316		14
317	Spoven	2
318	Tapiren	3
319	Tellus	1
320	Uranus	3
321	Uroxen	11
322	Ursus	12-13
323	Vågen	1
324		2
325		3
326		4

Klass II 400-452

400	Andromeda	1
401		4
402		5
403		6
404		7
405		14
406	Bävern	867
407		1570
408	Capella	4
409	Geten	1539
410	Jupiter	2
411		6
412	Järnvägsstn	1580
413	Killingen	1540
414	Kometen	3
415		4
416		5
417	Landahuset	
418	Loppmarknads- magasinet	
419	Mars	10
420		15
421	Nebulosan	5
422		6
423		7
424	Neptunus	1
425		3
426		8
427		14
428	Perseus	1
429	Renen	1551
430		1552
431		1553
432		1554
433		1555
434		1557
435		1558
436		1559
437		1560
438		2112
439	Saturnus	10
440		11
441		16-17
442	Sirius	8
443	Tapiren	1
444		1
445	Tellus	8
446	Torgkällan och glasskiosken	
447	Tvillingarna	14
448	Uroxen (Folkets Hus)	1-2
449	Venus	1
450	Älgen	12
451		1541
452		1546

Kristinehamn - YITERSTADEN

■ M - Helhetsmiljöer

II värdefull bebyggelse

(se sid 57)

- 200 Järnvägshuset
- 201 Gustavsberg
- 202 Koltrasten
- 203 Kungsfågeln 4 Kristinehamns praktiska skola
- 204 Kungsfågeln 15 Jakobsbergs herrgård
- 205 Kurlanda herrgård
- 206 Lomen 2
- 207 Rådjuret 8 Boströmshuset
- 208 Tullkammaren Tullhuset
- 209 Valen 1 Södermalmsskolan
- 210 Verkmästaren Verkstadsvillorna

(Rev)

3b. BYGGNADSMINNESFÖRKLARA

Landsbygden:

- Egenarten hos nedanstående byggnader/bebyggelse (kategori I - byggnadsminnesvärda) bevaras enl Lagen om byggnadsminnen (BML 1960:690), eller genom skyddsbestämmelser enl PBL §3:12 inom i områdesbestämmelser fastställda avgränsningar (Q-märkning).

Olme församling

- R>
- ||
- B20 (4) Missionshus, Holma 1:7
 - B21 (17) F d skola, Rävatorp 1:5
 - B22 (18) Boningshus, Sjöstad 2:1
 - || B23 (12) Prästgård, Prästgården 1:1

Varnums församling

- R>
- B30 (45) Spjutbäcken, Spjutbol 1:3
 - B31 (38) Sommarvilla Alvik, Boxerud 1:30
 - B32 (46) F d herrgård, Presterud, stg 1420B
 - B33 (54) Sommarvilla, Vålön 1:15
 - B34 (50) Fyrstuga, fyrtorn, Dye Södra 1:116
 - B35 (41) 1800-talsskola, Järsberg
 - B36 (40) Gård, Holmen 1:2

Visnums församling

- R>
- ||
- B40 (66) Gårdsanläggning, Husbacka 1:1
 - B41 (83) Svenstorp 1:5
 - B42 (85) Boss kvarn, Säby 6:1
 - B43 V Sund 1:3, 1:6
 - || B44 (68) Enkelstuga, Jonsbol 1:15
 - || B45 (77) Björneborgs herrgård, Skogen 1:68

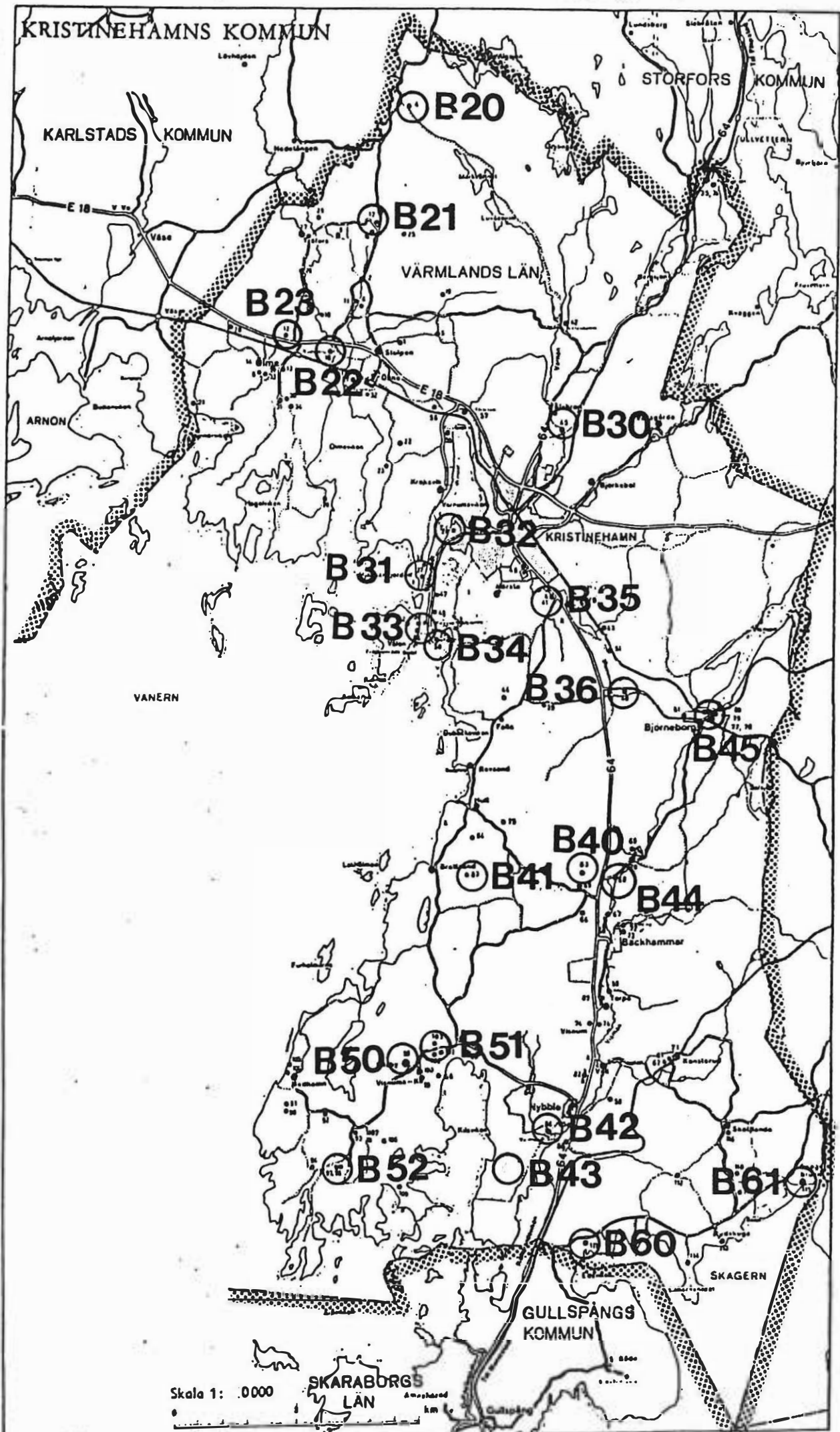
Visnums Kils församling

- B50 (98) Herrgård, Kilsby 1:1
- B51 (101) Boningshus, Kärr 1:6
- B52 (94) Backstuga (Håkstugan), Hasselmarken 1:6

Rudskoga församling

- B60 (111) Gårdssamling, Edet 1:3, 1:5
- B61 (115) Brunnsort (Skagersbrunn), Revsten 1:118

(Siffror inom () = Värml. Museum 1973)
Karta sid 56b

56b
(Rev)

← R

← R

← R

Skala 1: 10000

SKARABORGS
LÄN

Skaraborg
km

4. BEVARA HELHETSMILJÖER

- för bevarande av nedanstående stadsmiljöers kulturhistoriska särdrag och helhetsupplevelse utfärdas skyddsbestämmelser enl PBL §3:12 inom detaljplan fastställda avgränsningar (q-märkning).

Innerstaden (se kap B21):

- M1 Inre Hamnen
- || M2 Öster om Kungsbron
- M3 Järnvägsparken

R>

|| Ytterstaden:

- M4a Mariebergs inre del

R>

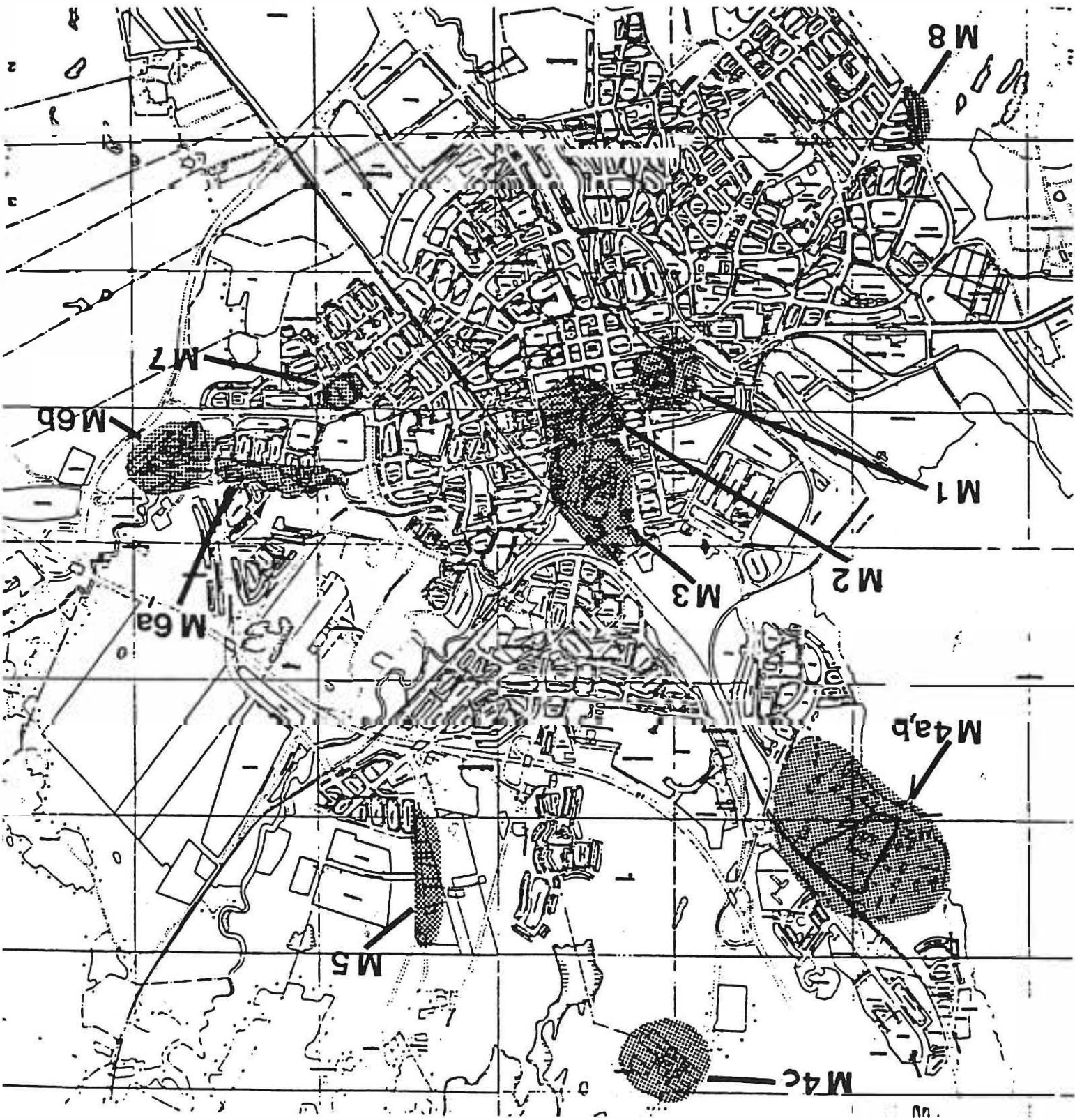
- För bibehållande av den kulturhistoriska karaktären och helhetsupplevelsen i nedanstående kulturmiljöer, utfärdas ökad bygnadslovsplikt enl PBL §8:6 pkt 1-3 i detaljplan fastställd avgränsning.

R>

Ytterstaden (se kap B21):

- M4b Marieberg
- M4c Stensta by
- M5 Gamla Filipstadsvägen
- M6a Mellankvarn
- || M6b Kvarnbyn
- M7 Kv Sparven
- M8 Kv Älvan

R>

(Rev)

Kristinehamns landsbygd

- för bibehållande av den kulturhistoriska karaktären och helhetsupplevelsen i nedanstående kulturmiljöer, utfärdas ökad byggnadslovsplikt enl PBL §8:6 pkt 1-3 inom i områdesbestämmelser fastställda avgränsningar.

R)

Ölme församling
(kap B22:1)

M20 Träfors västkorsby
M21 Rävatorp - Sälåsén
M22 Riksmossen - Kartåsen
M23 Broby handelsby
M24 Lerdala - Karlslund
M25 Ölme kyrkby - Ulvsjö - Ugglebol
M26 Alugsterud
M27 Kummelön - Skråkvik
M28 Sunnäs västkorsby
M29 Rudsnäset

R)

Varnums församling
(kap B22:2)

M30 Niklasdamm - Älvegren
M31 Sjöandan
M32 Heinola västkorsby
M33 Gustavsvik - Östervik
M34 Älvbron - Spjutbäcken
M35 Vålösundet - Vålön
M36 Järsberg - Dye
M37 Udden - Nytorp
M38 Vassgårda

Visnums församling
(kap B22:3)

M40 Vike by - Hult - Svenstorp
M41 Björneborg
M42 Jonsbol
M43 Krontorp
M44 Torpa by - Visnums kyrkby - Vall
M45 Värmlands Säbu - Sund - Valunda
M46 Gjordsbols by

Visnums Kils församl
(kap B22:4)

M50 Medhamns by - Hasselmarken - Hälla
M51 Kilsby - Visnums Kils kyrkby -
Kärrens by

Rudskoga församling
(kap B:22:5)

M60 Våglösa by
M61 Rävåsen - Kolerud
M62 Skottlanda by
M63 Frosteruds by
M64 Persbol - Björkebol
M65 Edet
M66 Eriksbol
M67 Labacka by - Rudskoga kyrkby
M68 Skagersbrunn

Bilaga III

PLANJURIDISKA STYRMEDEL

Styrmedel inom detaljplan

Betydelsen av stora Q och lilla q

Q-kulturresevat betyder att marken får användas endast för befintlig, kulturhistorisk bebyggelse. Bestämmelsen innebär också att användningen i övrigt är helt fri till bostäder, kontor, handel, vårdshus etc. Den enda begränsningen är att användningen inte får motverka syftet att bevara byggnaderna och att det inte uppkommer betydande olägenheter för omgivningen.

Om en byggnad endast får användas för ett visst ändamål nyttjas motsvarande användningsbeteckning kompletterad med lämplig bevarandebestämmelse ex *Bq*, = Bostäder, byggnaden får interivas. Ett område dit man vill flytta kulturhistoriska hus för att bilda ett byggnadsmuseum bör betecknas med *R* = Kultur.

Markanvändningen Q = kulturresevat innebär inte automatiskt ett rivningsförbud men kan ändå leda till att rivning vägras med stöd av 8 kap 16 §. Om ett absolut rivningsförbud skall gälla behöver *q*, = rivningsförbud läggas till.

Tidigare har ibland angivits en nybyggnadsrätt som får utnyttjas om den befintliga byggnaden förstörs av våda. Detta blir nu mindre intressant eftersom ägaren enligt PBL har rätt till ersättning när han inte får återuppföra sitt hus. Det är därför ur ekonomisk synpunkt onödigt att i förväg lägga fast en eventuell nybyggnadsrätt. Ett avtal om ersättningsfrågor kan träffas mellan kommunen och fastighetsägaren. Det gäller även mot ny ägare.

BoU:1 s
142—143

PBL 15:5
prop s 849

Skyddsbestämmelserna avser att skydda bestämda delar av en byggnad eller anläggning. Normalt bör de kombineras med rivningsförbud för att bli meningsfulla. Ett undantagsfall skulle t ex kunna vara ett gammalt hus som ligger illa till från trafiksäkerhetssynpunkt men ändå bör vårdas så länge det står på platsen.

BoU:4 s
29—31

En "*anpassningbestämmelse*" avser att i förväg klargöra att särskilda krav kan ställas vid bygglovsgivningen. Bestämmelsen kan gälla både nya och befintliga byggnader. Alla områden och byggnader som betecknas med *Q*, *q* eller *q* med index förutsätts vara värdefulla och får därför inte förvanskas.

Observera att även utan rivningsförbud i planen så kan rivningslov vägras med hänsyn till bostadsförsörjningen eller till byggnadens eller bebyggelsens värde.